

Ik wek de speurders van „De Levende Natuur” op om in den herfst van dit jaar uit te zien naar in slooten of greppels liggende en in liquidatie verkeerende jute met de eventueel zich daarop bevindende pleegkinderen, de *Naucoria innocua*.

Hengelo (O.).

Ir. A. C. S. SCHWEERS.

Vogels van Amsterdam-Noord. — Hierbij laat ik eenige aantekeningen volgen uit mijn jaarlijstje van 1925.

30 Maar. Op dezen dag nam ik 2 baardmeesjes (♂ en ♀) waar in 't riet achter den zeedijk even voorbij Durgerdam. Blevten er omstreeks 'n week.

4 Mei. Een Klapekster man. ex. in een der parken.

10 Mei. De Zwartgrauwe Vliegenvanger in een 4 à 6 tal ex. in 't zelfde park.

17 Mei. Blauwborstje: Twee ex. man en wijfje op een braakliggend terrein vlak bij een in aanbouw zijnd complex huizen. Op 10 Juni d.a.v. vond ik 't nest met 3 jongen. Eenige dagen later vond ik de jongen door 't struikgewas loopen, terwijl ze voortdurend door den vader werden gevoerd. Blauwborstje heeft dus gebroed.

22 Augustus nam ik een man. ex. van de Bontbekplevier waar bij Oostzaan. Later, in begin September een 4 à 5 tal. Verder op dezen datum een Kleine Strandlooper, Rosse Grutto's, Wulpen, Watersnippen, een paar bokjes en meer dezer soorten.

1 October. Een ijsvogel langs een der vaarten tusschen 't riet te Durgerdam. Op den 18 October nog 2 ex. (♀ en ♂) in een der parken.

Daar mij eenige dezer waarnemingen vooral Blauwborstje en Zw. gr. Vliegenvanger niet zoo algemeen toeschenen heb ik 't u even gemeld.

Amsterdam, Malvastraat 20, 30-12-25.

P. C. DE SNOO.

Bats, Mosquitoes and Dollars by Dr. Charles A. R. Campbell (San Antonio, Texas) 1925, the Stratford Company, Publishers, Boston Massachusetts, U. S. A. [with over 60 illustrations] Price \$ 3.00.

Daar bepaalde soorten muggen in staat zijn ziekten, zooals malaria, gele koorts, filariosis, enz. van mensch op mensch over te brengen, is vernietigen dier muggen een middel tot bestrijding der genoemde ziekten. Dr. Campbell heeft zich tot levenstaak gesteld natuurlijke vijanden der muggen aan dat doel dienstbaar te maken en hij is daarin geslaagd, zooals uit bovengenoemd populair geschreven boek mag blijken, waarin verslag wordt gedaan van zijn meer dan twintig jarig pogen. Allereerst geeft hij eene korte omschrijving van „malaria” en eene schatting van de schade die door deze bijna over den geheelen aardbol voorkomende ziekte wordt aangericht [voor de V. S. wordt deze schade per jaar reeds op 250 millioen dollars geschat]. Dan volgt — en dat is wel het grootste deel van het boek — eene beschrijving van hetgeen in lange jaren werd waargenomen, omtrent gewoonten en levenswijze van vleermuizen; dit zijn n.l. de dieren die bij uitstek geschikt gebleken zijn, den mensch te helpen bij het verdelgen van muggen. Schr. bezocht daartoe herhaaldelijk de in Texas zeer veel voorkomende „batcaves”, grotten in de bergen waar sedert onheugelijke tijden duizenden vleermuizen bijeen huizen [het exploiteeren der, in die grotten voorkomende, guano schijnt niet geheel van geldelijk voordeel ontbloomt, sommige grotten leveren elk jaar ongeveer 100 ton ter waarde van ± \$ 75.00 per ton!]. Om vleermuizen als hulptroepen te kunnen bezigen, behoeft men deze dieren slechts het leven gemakkelijk te maken, door hen wettelijk te beschermen en door hen verblijfplaatsen „batroosts” te verschaffen, waar zij beschermd zijn tegen aanvallen van dieren en tegen ruwheden van het klimaat. De kosten van dergelijke „roesten” worden ruimschoots vergoed door de groote hoeveelheden guano, die zij jaarlijks opleveren, want na eenige jaren zijn zij door duizenden vleermuizen bewoond (althans in Texas, U. S. A.). Onder de insecten behoorren de „dragonflies” (waterjuffers, libellen) tot de niet te miskennen verdelgers van muggen, zij verzwelgen v.n.l. van de tegen het vallen van den avond uitkomende muggen aanzienlijke hoeveelheden. Het verdient daarom aanbeveling deze nuttige sierlijke roovers zooveel mogelijk aan te kweeken ¹⁾.

¹⁾ Dr. C. spreekt alleen over bestrijding van malaria muggen (*Anopheles*), daar de gele koorts alleen in Mexico en filariosis in het geheel niet in N.-Amerika voorkomen. Vleermuizen en waterjuffers maken tusschen *Anopheles* (malariamug), *Culex* (filariosis) of *Stegomyia* (gele koorts) geen onderscheid!

Ten slotte worden de laatste hoofdstukken gewijd aan het overbrengen van pokken door de bedwants (*Cimex lectularius*) en aan de functie van de milt n.l. het vernietigen der malarieplasmodien in het bloed.

Amersfoort, November 1925.

D. BOLTEN.

Boekbespreking. — Dr. J. Botke: Plantkunde. II A. Bijzondere Landbouwplantkunde, gebonden, 273 p.p. met 154 illustraties, f 2.50 bij J. B. Wolters U.M. Groningen—Den Haag

Dit is een nieuw deeltje uit de welbekende Nederlandsche Land- en Tuinbouwbibliotheek. Het behandelt onze Nederlandsche landbouwplanten (ook de weideplanten), hun voor-naamste onkruiden en de sporeplanten die voor landbouw of zuivelbereiding van belang zijn door het veroorzaken van ziekte of bederf, hun invloed op de samenstelling van den bodem of op andere wijze. Het is een uitmuntend, origineel fraai geïllustreerd werkje, dat ook buiten de kringen van landbouw en veeteelt belangstelling verdient, al was het alleen reeds om de duidelijke en overzichtelijke behandeling van de sporeplanten.

J. Hof. In het Algenwoud, 75 p.p. 46 illustraties f 0.75.

J. Hof. Van het Mos, 164 p.p. 100 illustraties f 2.25 (Uitgave van J. Hof. Bureau Natuurleven. Berbeusstraat 29, Den Haag.

Dit zijn twee deeltjes uit de „Bibliotheek Natuurleven”. De bedoeling van den auteur is, om tot zoo laag mogelijken prijs eenvoudige boekjes te geven. Over het leven van planten en dieren en over de verschijnselen van het heelal en aanverwante onderwerpen. Hij kondigt een zestigtal nummers aan en zendt u op aanvraag gaarne zijn program. De nummers 39—50 behandelen het natuurleven in de vier jaargetijden, andere zullen onze vogels, onze boomen behandelen en nog weer andere het Darwinisme, het Microscop enz. De prijs per nummer is bij intekening f 0,50 buiten intekening f 0.75.

De beide boekjes, die voor ons liggen zien er keurig uit en beantwoorden wel aan het doel. Uit alles blijkt, dat de heer Hof zich veel moeite geeft en bovenal bezielde wordt door het streven om zoo velen mogelijk met hem te laten genieten van wat hij bewondert.

T.

Moorddadige houtdief. — Wat betreft de koolduiven, deze kwamen tweemaal 's jaars in den tuin broeden. Nu staat er van dat bloemhout, waaronder zaaïjes liggen. Hier komt de kloek met de kuikentjes en ook de koolduif. Toen eens een kuikentje te dichtbij kwam sloeg de houtduif het met den vleugel en pakte het. Ik stond er bij. Zoo zijn er twee gevonden, dood en bebloed door het pikken. Toen heb ik de koolduiven uitgehaald en de ouden weggeschoten. Maar in September kwamen er weer broeden.

Geldrop, 28 Dec. '25.

L. F.

Een overwinterende Atalanta. — Heden bracht een van mijn leerlingen mij een exemplaar van *Pyrameis atalanta* L., dat hij Donderdag j.l. had gevangen te Heemstede. De vlinder zat op de sneeuw, levend en wel, en dat bij een temperatuur van 4—5° C.

Haarlem, 19 Januari '26.

B. C. ELSKAMP.

Dit is een zeer welkome mededeeling, want er bestaat altijd nog eenige twijfel omtrent de herkomst van onze voorjaars-atalanta's, en men meent toch, dat die uit zuidelijker landen hierheen zijn komen trekken, evenals de distelvinders dat doen. In Engeland is dit probleem ook al sinds jaren aan de orde en daar, evenals bij ons, acht men het waarnemen van een atalanta in den winter wel van belang. Het komt natuurlijk ook op het aantal aan. In „The Entomologist” vinden we nog al eens van die winter-atalanta's vermeld. Over het algemeen krijg ik wel den indruk, dat de *Atalanta*'s, die wij in Maart—April te zien krijgen, deels overwinteraars, deels immigranten zijn. Wie heeft in zijn verzameling of in zijn dagboek *Atalanta*'s van Januari of Februari?

T.

Naamlijst der Nederlandsche Graafwespen. — I. Sphegiden. Aanvulling. I.

De Heer J. Koornneef te Amsterdam was zoo vriendelijk, mij ter aanvulling der Naamlijst zijn nieuwe vangsten te berichten, nl.:

Crabro ambiguus, DAHLB (= gonager LEF)

Crabro barbipes, Dahlb ♀.

Crabro larvatus, Wesm. ♂. Deze soort is volgens Dr. E. Enslin (Konowia 1921, Heft 1—2) synoniem met *Cr. rubicola* Duf. et Perr., die zooals de naam aanduidt, in